СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 291. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 17-го грудня 1941. No. 291. Jersey City, N. J., Wednesday, December 17, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Втрати в Перл Гарбор не Нарушили Ударної Сили Американської Фльоти, Стверджує Секретар Маринарки

Секретар Накс Про Затоплення „Арізони" й 5 Інших Кораблів

ВАШИНГТОН. — Секретар маринарки полк. Ф. Накс повернув з Гонолюлю та подав до публичного відома перші точніщі звідомлення про зрадливий японський напад на Гавайські Острови, дня 7. грудня 1941. р. Цей напад був неспровокованим і цілком несподіваним, так, що американська фльота та залога не були приготовані на того роду нападу. Японці знищили 32,000-тоновий панцирник „Арізона", три нищівники та два менші кораблі. Жертвою нападу впало 91 старшин та 2,638 моряків, а було ранених 20 старшин і 636 моряків. Ціллю цього нападу було намагання японців одним ударом знищити американську фльоту на Тихому океані, що очевидно не сталося, бо американська фльота негайно приступила до проти-акції. Японці втратили при наступі на Гаваї три субмарини. Стверджуючи, що японським наїздникам допомагала японська „пята колюмна" в Гаваях, полк. Накс заявив, що американські моряки боролися дуже хоробро й завдали японцям великі втрати. Секретар маринарки передав свої завваги в окремому звіті, який подано до преси.

ЗРАДА ЯПОНІЇ — ЦЕ СПРАВКА ГІТЛЕРА, КАЖЕ РУЗВЕЛТ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вислав до конґресу специяльне послання, яке можна вважати першою „Білою Книгою" американського уряду, в якому подає докладно про перфідність та [illegible] японців. Президент каже, що японці повелися як ніякий інший нарід в світі. Підчас коли до Вашингтону прислано їх висланників, які домагалися миру, японська військова кліка приготовляла удар в американські посілости на Пацифіку. Що більше, 3 години і 40 мінут після того, як японці напали на американські острови, японський уряд приняв на авдієнції американського амбасадора в Токіо та запевняв його про бажання мікада „встановити сталий мир" між Америкою й Японією За тим зрадницьким поступком японців, твердив Рузвелт, стоїть Гітлер, який є фактичним виновником усіх тих міжнародних злочинів.

АРҐЕНТИНА ЗАБОРОНЯЄ ПРО-ТОТАЛІТАРНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Заступник президента Арґентини, д-р Рамон Кастільо, заявив, що арґентинський уряд буде рішучо поборювати всяку пропаґанду в користь тоталітарних держав, бо така діяльність противиться інтересам Арґентини та Злучених Держав Америки. Як відомо, в Арґентині є велике число німців та італійців, які явно симпатизують з диктаторськими режімами, що є в їхніх первісних батьківщинах.

НІМЦІ ПІДГОТОВЛЯЛИ ЯПОНЦІВ ДО НАПАДУ

МАНІЛЯ (Филипинські Острови). — Хоч довгі роки японські мілітаристи задумували напасти на американські посілости, а головно на Маляйський Півостров, проте тепер вважають німців фактичними справниками тих нападів. Тиждень перед нападами відбулася в Шангаю тайна нарада, в якій з рамені німців брав участь ген. Е. Отт зо своїм штабом. На тих нарадах німці мали предложити плян нападів на Тихому океані, який японці остаточно приняли і 7. грудня 1941. р. почали його реалізувати.

ГОЛ МАЄ ДОВІРЯ ДО ФРАНЦУЗЬКОГО НАРОДУ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Гол заявив на своїй пресовій конференції, що американський уряд має довіря до французького народу та до його здібности плекати та обороняти ці людські вольности, які все були близькими французам. Що більше, казав Гол, французький нарід вповні розуміє становище американського народу та знатиме як себе в теперішній ситуації повести. Ця заява зроблена мабуть у звязку з поголосками, що уряд Петена ставиться дуже обережно до т. зв. „співпраці" з Гітлером.

ЗАКОНОПРОЄКТ В СПРАВІ РЕЄСТРАЦІЇ МУЖЧИН

ВАШИНГТОН. — Військовий комітет палати послів підготовляє законопроєкт в справі реєстрації всіх мужчин від 18. до 64. року життя для евентуальної військової служби. Законопроєкт, який, між іншим, передбачує, що мужчини між 21. а 44. роком мають служити в активній військовій службі, піде на днях під дебати палати послів.

РУЗВЕЛТ ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ТОТАЛІТАРИЗМ БУДЕ ЗНИЩЕНИЙ

ВАШИНГТОН. — Промовляючи з нагоди 150. річниці Закону про Громадські Вольности („Бил оф Райтс") президент Рузвелт заявив, що Америка не зложить зброї аж доки „в цілому світі знову не запанує свобода". Він сказав, що цілий світ є загрожений тоталітарними силами, які репрезентують Німеччина, Італія й Японія. Президент згадав лиш Гітлера по імені, одначе сказав, що „жадна потуга чи союз таких же" не зломить рішення американців задержати ці основні ґарантії індивідуальної свободи.

AMERICANS OF UKRAINIAN DESCENT SUPPORT OUR WAR EFFORTS

Confident of The Victory of Our Arms And Cause

Telegram Sent To Pres. Roosevelt

THE PRESIDENT
White House
Washington, D. C.

December 15, 1941.

Dear Mr. President:

The Ukrainian Congress Committee of America, established at the American Ukrainian Congress in Washington on May 24, 1940, and representing over 1500 societies, resolved unanimously at its meeting last Saturday, December 13, at Hotel Pennsylvania, New York City, to express its wholehearted support of your war efforts and policies directed to defeat Japan, Nazi Germany, Fascist Italy, and the other brutal aggressor and totalitarian powers banded with them which have declared war upon us and our way of life. The Committee is confident in the ultimate victory of the arms and the cause of our country and her allies over those forces of human enslavement, and with it the establishment of a world order in which all nations, including Ukraine, will be permitted to enjoy the blessings of freedom and democracy in peace and prosperity.

NICHOLAS MURASZKO, President — ANTIN CURKOWSKY, Secretary

ФИЛИПИНЦІ ВІДБИЛИ 154 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ ВІД БЕРЕГІВ

МАНІЛЯ (Филипини). — Три дні одна филипинська дивізія відбивала японські наступи, щоб висадити свої війська на пляжу в Лінґаєн, 110 миль на північ від Манілї та вкінці відбила 154 японських моторових лодок, що везли війська. Ані один живий японець не дістався на беріг.

Американська армія рівнож задержала японців в трьох точках в північній частині острова Лузон, де японцям вдалося висадити свої відділи. Півофіційні звідомлення подають, що японці не зробили жадних поважніших наступів, а своє діяння ограничили до розвідчих летів.

ОСТРОВИ ВЕЙК І МІДВЕЙ ДАЛІ УСПІШНО ДЕРЖАТЬСЯ

ВАШИНГТОН. — Комунікат фльоти подає, що острови Вейк і Мідвей, найдальші американські станиці на Тихому океані, є далі в американських руках та успішно видержують японські напади. Всупереч всім здогадам, начеб то Вейк і Мідвей вже були заняті японцями, морські власти подають, що не тільки острови не забрані, але їхні залоги відбивають часті напади японців. Японці заняли тільки остров Ґвам.

ДАЛЬШІ УСПІХИ СОВЄТСЬКОЇ ПРОТИОФЕНЗИВИ

Совєтські звідомлення говорять, що їхні війська далі йдуть вперед і далі відбирають від німців втрачені околиці. Вони відбили від німців важне місто Клин, що лежить на залізничім шляху Москва-Ленінград. Також в околицях Тули здобули три міста і декілька сіл. Посунулись вперед в околицях Волхова. А в Валдайських горбках віднесли над німцями велику перемогу тим, що знищили 20,000 німецького війська. Совєтські війська поробили успіхи також на Кримі, бо зайшли аж до Балаклави, поширюючи значно ту околицю, яку разом з Севастополем облягають німці.

ОСТАННІ ХВИЛІ. — Оригінальна світлина, щойно одержана в Злучених Державах, котра показує останні хвилі британського военного корабля „Арк Ройел". Як бачимо, корабель похилився набік і незадовго пропаде в водах Середземного моря. Останки залоги вибралися на край корабля, готовлячися спуститись шнурами на рятункові човни.

Франція Не Піде На Мілітарну Співпрацю з Державами „Осі"

ЛОНДОН. — Англійська ґазета „Дейлі Мейл" помістила новинку, що голова французького уряду, маршал Петен, заґарантував американському амбасадорови в Віші, адміралови Легіму, що Франція ніколи не згодиться на те, аби віддати Італії Туніс, чи які небудь морські бази в Африці; також в ніякому разі не віддасть до диспозиції держав „осі" своєї фльоти. Вона буде далі задержувати повну невтральність. Також буде збройно обороняти всякої спроби з боку чужих держав захопити французькі кольонії. Ту обіцянку маршал Петен мав дати адміралови Легіму на письмі. Франція, говорив маршал Петен, не піде поза ті зобовязання які дала Німеччині підчас заключення перемиря.

ВІШІ. — У звязку з новинкою, поміщеною в лондонськім часописі „Дейлі Мейл" чужі журналісти затягали інформацій в французькім уряді і дістали відповідь, що адмірал Легі дійсно говорив з маршалом Петеном і що маршал Петен заявив йому, що Франція чинно не буде втручатись до війни, а заховає повну невтральність. Інші додатки, говорив представник уряду, це вже пояснювання кореспондента „Дейлі Мейл".

ПРИЯВНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ СУБМАРИН БІЛЯ ЯПОНІЇ.

ТОКИО. — Японський премієр Тойо заявив, що японський нарід мусить все бути готовий на небезпеку, випливаючу з боку ворожих субмарин і літаків. Ці два роди зброї, говорив Тойо, гратимуть в нападах на Японію найголовнішу ролю. Тому треба готовитись до цих небезпек. Японська фльота, говорив він далі, приготована ті напади відперти. Тойо ще раз підкреслив, що Японія мусить готовитись до довгої затяжної війни.

СОВЄТИ ВЖЕ МАЮТЬ ПЕРЕВАГУ В ПОВІТРІ.

МОСКВА. — Американський журналіст Солзберґер доносить з Москви до „Н. Й. Таймсу", що совєтські збройні сили здобули на фронті в повітрі перевагу над німецькими літаками. Ослаблення німецької повітряної сили позначилось дуже з хвилею розпочаття лібійської кампанії. Тепер німецькі літаки, зокрема над самою Москвою, цілковито припинили свої ділання. Від двох днів, говорить Солзберґер, в Москві не було ні одного повітряного алярму. Рештки своєї повітряної фльоти вони мусіли кинути на діючий фронт і тому не стає в них сил на бомбардування міст.

НАЦІ ЩЕ НЕ РОЗСТРІЛЯЛИ ФРАНЦУЗЬКИХ ЗАКЛАДНИКІВ

ВІШІ. — Німецькі окупаційні власти в Парижі, хоч призначили до розстрілу сто французьких закладників зате, що невідомі справники скрито вбили одного німецького вояка, здержались з виконанням цього розстрілу. Як довго це здержання потриває, невідомо. Маршал Петен запротестував проти тих розстрілів. Також, як ходять чутки, проти того запротестував Папа Римський, через папського делеґата в Берліні.

ВИБУХ У ПАРИСЬКІЙ КАВАРНИ.

ПАРИЖ. — Незловлені французькі терористи підложили бомбу в одній париській каварни, що була зарезервована виключно для німецької армії. Бомба вибухла вночи, коли в каварни нікого не було. Тому нікого не вбила, хоч знищила цілковито нутро в каварні.

АНҐЛІЙСЬКІ ЖІНКИ ПРИ ПРАЦІ.

ЛОНДОН. — На основі обчислень міністерства праці нині в Анґлії є затруднених в воєнним промислі 750,000 анґлійських жінок, що перед тим взагалі не виконували ніякої фабричної праці. Серед них велике число було таких жінок, що взагалі нічого не робили. Анґлійське міністерство праці ступнево втягає до воєнного промислу чимраз більше число жінок.

ПРИЗНАЮТЬ СОВЄТСЬКІ НАСТУПИ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведські ґазети приносять вістки від своїх кореспондентів в Берліні, в яких говорять, що німецькі ґазети, хоч з одного боку пояснюють відступ німецьких військ зпід Москви тим, що це приготування до зими, то з другого боку таки говорять, що совєтські війська повели страшні протинаступи. Німецька армія, що займає нові стратеґічні позиції, мусить цілий час відбиватись від совєтських атаків, кажуть німецькі ґазети.

НІМЦІ ЗАБРАЛИ ПОЛЯКАМ ҐРАМОФОНИ.

СТОКГОЛЬМ. — Новинкарська аґенція ОНА подає з Стокгольму, що німецька влада звеліла цілому польському населенню віддати німецькій окупаційній владі всі ґрамофони і всі ґрамофонові плити. Причиною цього, пояснює згадана аґенція, є це, що ґрамофони і патріотичні плити є великим надхненням для польського населення і скріплює їх мораль в боротьбі з окупаційною владою.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею;		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Theree months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІДДАНІСТЬ — ТІЛЬКИ АМЕРИЦІ

Департамент стейту подає до відома, що одному з урядовців цього департаменту, яким є Гаролд Б. Госкинс, доручено збирати всі інформації, злучені з діяльністю ріжних „визвольних рухів" в Америці. Це відноситься до діяльности таких рухів як „Вільних французів", що то звязують свою діяльність з ген. де Ґолем, чи таких організацій чи акцій, що є в звязку з ріжними „урядами на вигнанню", як от польський, голяндський, норвеський і т. д. Та департамент стейту бере ще під увагу навіть такі „вільні рухи", що щойно можуть повстати.

Департамент стейту виразно підкреслює, що всім американським громадянам треба памятати, що вони мають визнавати тільки одну льояльність, себто відданість тільки одним Злученим Державам Америки. Ось тому уряд не доражує нікому з американських громадян бути у проводі згаданих „вільних рухів", хоч американський нарід назагал симпатизує з такими визвольними рухами, що то визнають ті самі принципи свободи, що їх визнаємо в Америці.

Департамент стейту подає далі, що він розуміє, що в Америці живуть громадяни, що є ріжного походження, та що вони памятають за той край, з якого вийшли їхні предки, чи вони самі, та що вони гордяться культурними цінностями того краю. Та це не має нічого спільного з поділом льояльности тих громадян, бо в Америці мусимо мати завжди цілковиту єдність, основану на американській ідеольоґії, на американському способі життя і на американській свободі. Та це, як подає департамент стейту, не є для нас перешкодою, щоб симпатизувати з чужинецькими „визвольними рухами". Але (і це дуже важне!) не можуть чужинці шукати в американських громадян симпатій і помочі в такий спосіб, щоб звертатись до тих громадян як до „рідних" у значінню державницьким, каже далі департамент стейту. Як американські громадяни можемо одначе симпатизувати з національними визвольними рухами народів, з яких походимо, а навіть їм давати допомогу, але тільки тоді, коли це не колідує з американською льояльністю.

Як бачимо, департамент стейту мав на увазі в першу чергу ті „вільні рухи", що є звязані з т. зв. урядами на вигнанню, що визнають Злучені Держави. А далі теж і тих провідників, що репрезентують ті рухи в Америці й тут шукають для них поперття і допомоги. Та в ширшому розумінню можна це підтягнути під допомогу визвольним рухам взагалі, а в тому і ту допомогу, що її хотілиб давати американці українського роду тим, що змагають до цього, щоб Україна стала вільною і демократичною державою.

Всьо - Для Оборони Краю

Ті, що думали, що демократія „заповільна" і тому не буде спосібна зрівнатись з тоталітарними системами і диктатурами, що оперті на „одній голові" й на одним авторитеті, тепер будуть примушені, як не в засаді, то в практиці, скоро міняти свої погляди, маючи до діла з тим, чого доказує американська демократія від хвилі, як знайшлася в війні.

І не треба буде довго ждати, щоб пізнати, чи американська молодь дійсно така „мягка". Як теж скоро вийде на яв і те, чи американці дійсно такі матеріялізовані й привиклі дбати тільки про життєві вигоди, як це представлювано довгий час тим народам, що опинились під диктатурами.

Це правда, що світовий конфлікт заскочив Злучені Держави до певної міри неприготованими. Це правда, що американці ніяк не хотіли думати про війну, що вони ніяк не хотіли до неї іти. Та все те змінилось за один день. І від одної події. Себто від того, коли заатаковано їхню рідну землю, коли американці побачили, що може дійсно статись таке, що вони готові втратити ті американські свободи, до яких вони вже так звикли, що навіть не припускали, щоб тому їхньому ідеалові могла звідки грозити якась небезпека. Та раз пізнавши небезпеку і рішившись на оборону краю і своїх ідеалів, американці женуть в напрямі цеї оборони з небувалим темпом, не звертаючи найменшої уваги, скільки та оборона коштуватиме матеріяльних витрат та скільки грошей і матеріяльних невигод. І — що найважніше — скільки треба буде пролити крови.

Уже перші звіти про воєнні події на Пацифіку вказують наглядно, що Америка має вже тепер знаменитого вояка, що готовий кожної хвилини жертвувати собою для своєї Батьківщини, що готов її по геройськи боронити. Та це ще не є навіть початок, коли іде про Америку. Це ще далеко, заки вороги Злучених Держав почують властиву американську силу, властивий американський удар. Бо вистарчить тільки слідкувати за воєнною підготовкою в газетах, а вже по тім, що вони пишуть, можна добачити величезний розмах. А прецінь пишеться про це дуже мало! Бо пишеться властиво більше про „духову підготовку" ніж про матеріяльну, що зрозуміле, бо не хочемо давати ворогам забагато інформацій теж і про те, як зростаємо в силу.

У всякому випадку це є наглядне, що як уряд так і ціле громадянство скупчують тепер на всіх ділянках усі свої сили тільки на те, щоб створити з нашого краю справжній, величезний, непереможний „арсенал демократії", щоб при його помочі не тільки поконати того ворога, що напав на американські посілости, але й тих в Європі, що зачали другу світову війну, що є безпосередніми виновниками і за те, що Злучені Держави зістали нападені.

ТРЕБА СИЛЬНОЇ ПОЛЬЩІ

Польська преса, включаючи ту, що виходить в Америці, з радістю підхопила слова англійського парляментарного посла Алана С. Ґрагама, який в лондонськім місячнику „Фрі Юроп" заявився за те, щоб повоєнна Польща була велика і сильна та, щоб на заході мала границю ріку Одру, а на сході — старі передвоєнні границі. Сильної Польщі треба буде для повоєнної Европи, звільненої від панування Гітлера, каже посол Ґрагам, а за нею хором повторяє польська преса.

І ми теж скажемо, що для повоєнної Европи, а навіть для самостійної української держави, треба сильної Польщі. Але ми цілковито відкидаємо думку, начеб та сила Польщі мала випливати з її географічної величности і з неприродно розлутих границь. Ми думаємо цілком навпаки. А саме так, що втілення до Польщі чужих непольських елементів розслабить її зо середини і зробить її нездатною до тих історичних завдань, які очікують її в повоєнній Европі.

Внутрішнє здоровля кожної істоти є далеко важнішою передумовою сили, ніж фізичні розміри. Ми знаємо, що є народи многомільйонові, як ось Китай, чи індійці, яким бракує внутрішнього політичного здоровля і вони є безсильні в обличчі далеко меншого числом ворога. З другого боку й малі народи нераз вміють поставити належний опір більшому числом ворогови, коли вони сами внутрі здорові. Коротко кажучи, державні границі якогось народу — подібно як верства товщі на чоловіці, ще не означають сили того народу. Сила — це мязи, динаміка, здоровля.

Попередня Польща недомагала тим, що нахапалась багато чужих територій і від них зо середини захворіла. За польськими урядовими обрахунками виходило, що в Польщі одна третя громадян була непольського походження. Найбільше було українців. Польський уряд їх для вигоди ділив на „русинів", „бойків", „ґуцулів", „лемків" і т. п. Опісля йшли білорусини, яких польський уряд також сортував так, як йому було вигідно. Вкінці було чимало жидів, литовців, німців, росіян й інших.

Своєю задиркуватою, провокативною політикою супроти тих чужих елементів, поляки ні одного з них не зуміли перехилити на свій бік і всеціло, щиро, запрягти до польського державного будівництва. Щобільше, вони навіть ті непольські елементи відтручували від польського державного будівництва, бо старались за всяку ціну надати своїй державі однородний, однонаціональний польський характер. Серед таких обставин польський шовінізм, національна зарозумілість і бундючність процвитали в повнім блеску. Інші народности, включаючи жидів, були в очах поляків меншевартним елементом, який повинен був винародовитися не лиш політично, але й культурно.

Вслід за тим пішли репресії на ті чужі непольські елементи. А всякі репресії мають дві дуже погані сторони: вони змушують дану державу витрачати велику скількість своєї енергії на здушення небажаних елементів, а з другого боку вони спинюють серед тих елементів розріст корисних економічних і державно творчих сил, які серед інших обставин моглиб доставляти для держави потрібні соки.

Давлення і винародовлення українців змушувало поляків вдержувати на українських територіях велику урядову машину, багато поліції, ріжних агентів бюрократів. Далі заставляло поляків перевозити десятки тисяч кольоністів і тих кольоністів піддержувати державними субвенціями. Українські інституції, зокрема економічні, не могли розвиватись так, як вони розвивалисяб, якщоб мали повну свободу розвитку. Зубожіле українське населення не могло достарчати для держави таких податків, які воно достарчалоб, якщоб могло двигнутись економічно. Але того розвитку українських економічних інституцій поляки боялись, бо він означав також збільшення політичної сили українців. В той спосіб витрата державно-творчих сил відбувалась з двох кінців. Поляки давили українців, а ті реагували на це ріжно, відповідно до характеру і темпераменту даної особи. У вогні цеї боротьби потворились і революційні українські організації, які за опору шукали всюди, де ту опору могли знайти.

На утиски поляків реагували також інші народности в Польщі, кожна на свій лад. В той впосіб в границях польської держави знайшлась одна третя їх громадян, що були цілковито ворожо до неї настановлені. А треба тут додати, що й серед самих поляків не було ідеальної згоди. Серед них також було багато гризні, взаїмних обвинувачень, а також внутрі державної машини було чимало продажности, деморалізації.

Коли добре приглянутись тій корупції і деморалізації, а також тим сваркам, що з тих недомагань випливали, можна прийти до висновку, що їх первородним гріхом було ніщо інше, тільки власне те втілення чужих територій до Польщі і екстермінаційна польська політика відносно непольських елементів. Й. Пілсудські виконав переворот в ціли очищення Польщі з продажности і деморалізації. Він свій табор початково назвав „санацією", себто оздоровленням внутрішних відносин. Дещо зарозуміло він говорив на адресу своїх політичних противників: „Я дав вам Польщу, а що ви з нею зробили?" Та вже по кількох роках цеї санації показалось, що польська державна машина станула знов на старі рейки перекупства, бюрократизму, несправности і деморалізації, на яких й попередна стояла.

Ріжні польські реформатори на ріжний лад приходили остаточно до такого висновку: Годі польську державну машину поставити на морально здорові основи, доки не буде в Польщі виплекана більша пошана до закону. Пошана до закону повинна бути святою річчю і закон повинні всі шанувати, без огляду на те, чи його люблять, чи ні. Нелюбі закони треба усувати леґальним шляхом. Але їх треба шанувати так довго, доки вони існують. Та на перешкоді пошані до закону стояв отсей первородний гріх: польським урядникам, поліціям, війсковцям й іншим людям з владою, у відношенні до непольських елементів можна було ламати польські закони, польську конституцію і поступати так, як вимагала польська винародовлююча політика.

В обличчі західної цивілізації Польща хотіла уходити за дуже культурну. Вслід за тим вона на початку приняла в себе дуже ліберальну конституцію. На основі тої конституції, якщоб її вповні справедливо приміняла польська влада до цілого свого населення, навіть непольські елементи моглиб розвиватись, тимбільше, що в засаді вона не заперечувала леґальним шляхом добиватись ще ширших прав. Але в практиці? — В практиці були „пацифікації", Берези Картузькі, палення і нищення українських церков, заборона продажі землі з парцеляції земних обшарів в руки українських селян, цілкове відтручення українців від державної машини, цілковите польщення всіх українських державних шкіл, а навіть насильне польщення українських приватних шкіл, оплачуваних добровільними датками українців.

Все це ділось всупереч параграфам польської конституції, всупереч законодавству. Це непошанування до власного законодавства в засаді підкопувало польську суспільну дисципліну. Дозвіл безкарно глумитись над іншими народностями в засаді підкопував серед польської правлячої верстви мораль, і навіяв її цинізмом до державно-політичних справ. Цей цинізм, продажність й непошана до закону так розточували польську державу, що викликували поважні, деколи збройні виступи, як ось в 1933 р. біля Тарнова, з боку таки польського селянства.

Всі ті чинники — витрата національної енергії на поборювання інших народностей, здушення економічних і державнотворчих течій серед непольського населення, дозвіл державній машині поступати свавільно супроти непольських елементів і вслід за тим деморалізація, та продажність польської урядової машини — були тою хворобою, що не дозволила Польщі засобитись належною силою, потрібною для боротьби зо значно сильнішими зверхніми ворогами. Польща в чисто етноґрафічних границях чисельно і територіяльно булаб менша, але внутрішно булаб сильніша і здібніша виконувати ту свою історичну ролю на сході Европи, яка їй призначена і до якої вона аспіруєє.

Судячи по настрою польських газет, а теж польського уряду, Польща хоче поновно йти точнісько тим самим шляхом, яким йшла попередно і який запровадив її до катастрофи. Польські газети за кордоном лиш пустими неозначеними натяками обіцюють українцям, що в будучій Польщі буде краще. Колиж йде про конкретну мову, то вони всеціло обороняють скандальної гнобительської політики своїх попередних режимів, вони далі зголошують без ніяких застережень свої права до чужих земель і далі снують пляни цілковитого винародовлення тих земель, на які вже тепер роблять собі апетити. Щобільше, з тону польської преси виходить, що та винародовлююча, екстермінаційна польська політика в будучому буде далеко ґрунтовніша, ніж була в минулім. Поляки, замісць каятись за свої минулі гріхи нині нераз собі дорікають, що з іншими народностями поводились занадто „делікатно". А це значить, що в будучім, вони поводитимуться „твердше".

На це ми лише зазначимо: Живучі народи, до яких належить й український нарід не дадуться винародовити. Вони будуть боротись всіма способами. І колиб міжнародні лади, які готують нині обі воюючі сторони, скривдили українців в той спосіб, що ворогам України дали признання і зброю в руки, український нарід буде боротись власними силами, до останньої каплі крови, за свої слушні права. Коли на тім знов скористають треті, сильніші вороги, нехай ніхто вини за це не звалює на український нарід.

НА СЕЛІ

Повість

(15) М. ШКОЛИЧЕНКА

І довго ще міркував Мисак на цю тему, аж поки не сховався з його очей Київ зі своїми високими горами, камяними будинками та золотоверхими церквами; та скільки не міркував він, усе визнавав себе цілком правим і настрій його що далі відмінявся, на душі робилося ясніше, веселіше, а коли визирнув ще здалека його Затишок, так Мисак і зовсім почував себе заспокоєним і нетерпляче ждав, поки виступить з пароплаву, увійде в свій власний будинок і вже без жадних турбот за свою будучність оселиться на тому клапті землі, з якого не має права вигнати його ні начальство, ні хтось інший. Клапоть той, — то його власність, яку вирвав він з лабет матеріяльної боротьби аж після пятидесяти літ життя та невпинної хоч і нікому непотрібної праці.

IV.

Була вже пізна осінь, коли Максим Мисак переселився з Київа у свій Затишок.

Після перших двох - трьох днів життя в Затишку першим Максимовим ділом було потурбуватись заготовити на зиму варива, бо про це дід Омелько не догадався, а Мисакови і на думку не спадало, бо він не звик дбати про такі речі. Господарі, у яких він жив та харчувався в Київі, думали про це і дбали без його. Чого, що, як і скільки треба було заготовити — Мисак майже цілком не розумів і йому було непримєнно. Однакож, порадившись з дідом, порішив він наняти жінку і доручити їй упорядкувати це діло. Так було й зроблено. Нанята жінка уміло принялася до діла і незабаром Мисаків погріб заставлений був діжечками з капустою, бураками та усім тим, що мало забезпечати Максима до самої весни. Не насолили тільки огірків, бо їх уже ніде було купити. Таж сама жінка знайшла між іншим Мисаків господарський недогляд і в пекарні і навіть у будинку, бо ні там, ні тут не знайшла жадної комірки, а в господарстві без неї „як без рук". Мисак цілком згоджувався, бо сам бачив, що ніде було переховувати тих запасів, які він сам привіз для куховарських потреб. За такий видимий недогляд Мисак перш над усе докорив себе, діда Омелька, підрядчика, що будував, а тоді мусів наняти майстрів і попроблювати потрібні комірки біля пекарні, а в будинку мусів відділити частину дідової хати і там зробити коморку для таких уже запасів як борошно, крупи, цукор та інші потрібні речі.

Тиждень за тиждень, і Мисак почав запевнитись, що в його власному Затишку найнеприємнішим йому ділом ставало хатнє господарство. Щодня не ставало у його то того, то іншого, що дня куховарка зверталася до його з запитаннями, що на завтра варити, як готовити або приправляти ту чи іншу страву, — саме такі були питання, яких не задавав він собі ніколи за весь свій вік і не вмів давати на їх відповіді, а тимчасом його що дня питали і часто годували зовсім несмачною стравою. Крім того жінка, що служила у його за куховарку, доводила що дня, що вона не може справитись, що дід не помагає їй, а тільки дразнить своєю невмілістю чи підмести, чи пил повитирати, а їй самій не по силі вся ота робота, бо треба було що дня і кімнати поприбирати і обід наготовити і подати його, і прибрати, а там ще корову доїти, з маслом возитись, з сиром, сорочки прати і т. д., і т. д. Мисак бачив, що це правда і запевнився, що доведеться наняти ще одну наймичку. Алеж це неможлива річ! Хібаж таки можна одній людині держати для себе трьох наймитів! Та у його нарешті і грошей на це не стане, та не такий же він і пан, щоб сидів у хаті не доторкаючись і за холодну воду. Він же й сам що дня ходив по хатах, витирав пил, переставляв меблі, затоплював печі, дуже часто заносив корові сіна, сам і наливав і світив лямпи тай взагалі чимало дечого робив і в хаті і на дворі. Невжеж у його так багато діла? Пробував Мисак декілька разів стежити весь день за Улитою, своєю наймичкою, алеж запевнився що разу, що вона справді з ранку до вечора вертілася не присідаючи, не спочиваючи. Про діда Омелька і говорити було нічого, — він завжди був за якою небудь роботою: то дрова рубає, то воду носить, то прибирає у дворі, в коровнику, обмотує на зиму молоді дерева, їздить у місто за ріжними справами, а там, дивись, коромисло робить, мітли вяже, на зиму матки соломяні плете, щоб було чим позатикати вікна у погребі та в коровнику, а коли й буває якась вільна година, так іде до Дніпра з своїми риболовними пристроями і ловить рибу, а це теж була зовсім не зайва річ. Виходило, що треба було наняти ще одну наймичку і Мисак наняв. Наняв, наняв, а тимчасом усе таки думав, що господарство ведеться у його не по господарськи, що тут не наймичок треба, а уміності, алеж уміності такої у його не було.

З третьою наймичкою діло пішло краще, алеж і троє їх крутились весь день, бігали, і всім було ніколи. Мисак покликав до свого кабінету діда Омелька і запитав його:

— Скажіть ви мені, діду, на милість божу, і звідкіля у нас береться те діло, що роблять його дві наймички, ви, я, і все таки ділу тому нема кінця? Чи так усі господарюють, як отсе ми з вами, чи ні?

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПІДМЕТИ Й ПРЕДМЕТИ.

„Ню Йорк Таймс" подає лісту держав воюючих сторін. Отже по стороні „аліянтів" стоять: Австралія, Бельгія, Канада, Китай, Коста Ріка, Куба, Чехословаччина, Домініканська республика, Сальвадор, Етіопія, Вільна Франція, Велика Британія, Греція, Ґватемаля, Гаїті, Гондурас, Люксембург, Нова Зеляндія, Нікарагва, Норвегія, Панама, Польща, Південна Африка, Росія, Голяндія, Злучені Держави Америки, Югославія. По стороні „осі" стоять: Болгарія, Хорватія, Фінляндія, Німеччина, Мадярщина, Італія, Японія, Ман чукво, Румунія й Словаччина.

Між вичисленими України нема. Звісно, з цього не виходить, що за неї не ведеться війна. Україна певно є предметом війни. Хоча вона не виступає самостійним підметом війни.

БРЕШИ, ТА МІРУ ЗНАЙ.

Говорить японський генерал Тоджо, що Японія все пробувала полагодити відносини на Тихому океані мирною дорогою.

Чи під мирним способом розумів напад на Китай, англійські, голяндські й американські посілости?

Дивно, що кожний напасник, починаючи наїзну війну, одівається в ангельсько-білу одіж та бере мирову пальму в руки.

ПІЗНАТИ ЛИСА ПО ХВОСТІ.

Запевняв теж Тоджо своїх слухачів, що Японія ніколи ще не починала війни інакше, як в обороні справедливости.

Тут уже стара лисиця не вспіла сховати лисячого хвоста: по цій великій брехні пізнати, що вчителем політики генерала Тоджа був Гітлер, ославлений на ввесь світ зо своєї засади, що народ малу брехню може доглянути, але не кольосальної брехні.

ЯПОНСЬКИЙ ІВАН.

Остерігає далі генерал Тоджо, японців, щоб не впивалися вступними перемогами. Таке він мав говорити в суботу.

Невже японці ще до суботи святкували свої перемоги з минулої неділі? Невже японський Іван випє за два центи, а впється за чотири, або й до безпамяти, що в суботу знає лише про перемоги в неділю, а не тямить, що діялося в понеділок і вівторок?

МАДЯРСЬКІ ДЕМОКРАТИ.

Серед мадярів у Злучених Державах поширається рух за те, щоби заявитися за демократичною стороною в теперішній світовій війні.

Хто знає історію настроїв серед мадярських іміґрантів, той не подивується новинці. Дехто з мадярів справді зацікавлений в обороні демократії, а дехто в закритті своїх симпатій до „осі".

ФРАНЦУЗІВ НЕМА?

Генерал Стільпнагель, командант німецьких окупаційних військ у Франції, подаючи вістку про дальші репресії у Франції, каже, що ці репресії звернені проти жидо-большевиків.

Генерал видно ділить мешканців Франції на: жидів, большевиків і французів. Французи — це ті, що за Німеччину. Ті, що проти неї, це або жиди або большевики.

Не знати, куди ця політика заведе? Може французів від французькости не відверне тим, що французами називається прихильників Німеччини, але не збільшить ряди тих, що їх уважається за рівноназначних з ворогами Німеччини?

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, які відбулися 13-го грудня 1941 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

У нарадах взяли участь: головний предсідник М. Мурашко, заступник головного предсідника Г. Герман, заступниця головного предсідника Марія Малевич, головний секретар Д. Галичин і головний касієр Р. Слободян.

Головний предсідник відкрив наради в годині 10:15 рано. Він подав до відома ці справи, що були полагоджені від останніх зборів повного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, а також предложив такі справи, що їх треба полагодити тепер на цих зборах. Ці всі справи є отсі:

Оборона краю. Беручи під увагу теперішнє положення, в якому знайшовся наш край з причини зрадливого й розбишацького нападу зо сторони Японії, а також виповідження війни Німеччиною і Італією, головний екзекутивний комітет У. Н. Союзу застановлявся у першій мірі над тими обовязками, які спочивають тепер на нашій організації, та на її членах. Бо війна, яка була накинена нашій країні, накладає на нас усіх нові обовязки, нові завдання. Щоб осягнути перемогу, то всі наші стремління, наша праця, всі наші старання, всі наші думки мусять бути скермовані тільки до одної цілі: **до оборони краю.** Щоб осягнути перемогу, то всі ми, деб ми не були, яку працю ми не виконували, які обовязки ми не сповнювали, маємо це робити з повною віддáністю, та з повною посвятою. Бо до перемоги потрібно не пів-мір, не пів-середників, не пів-засобів, але повного й всецілого напруження всіх наших сил.

Коли мова про нашу організацію, то вона, відповідно до своїх засобів і сили, виконує ці обовязки, які в теперішньому воєнному часі на ній спочивають. От У. Н. Союз має вже тепер закуплених державних бондів і бондів краєвої оборони на загальну суму $1,268,000.00. Значить, вище 20 відсотків зо всього майна організації є інвестоване в таких бондах. Крім того, У. Н. Союз спомагає датками таку благородну й доброчинну організацію, як Американський Червоний Хрест. Саме на днях проголошено нову кампанію за роздобуття впродовж короткого часу 50 міліонів долярів на потреби Американського Червоного Хреста. Отже маючи це на увазі, головний екзекутивний комітет рішив призначити з народного фонду $500 на потреби Червоного Хреста.

Та ми не сповнимо вповні своїх обовязків, коли тільки сама організація буде купувати бонди та помагати Червоному Хрестові. Це саме повинен зробити кожний відділ та кожний поодинокий член У. Н. Союзу. Відділи, що мають покладні гроші в своїх касах, повинні інвестувати їх у бондах краєвої оборони. Таксамо повинні ухвалити відповідні датки на Американський Червоний Хрест. Також кожний член і члениця, відповідно до своїх засобів, повинні закуповувати бонди та спомагати Американський Червоний Хрест. Бо тільки спільними зусиллями, та великими жертвами ми зможемо здобути повну й абсолютну перемогу.

Купно бондів: Закуплено такі бонди: U. S. Treasury 2½% 1972-67 за $569,000.00; U. S. Savings Defense 2½% за $50,000.00; Commodity Credit Corporation 1⅛% notes за $100,000.00; Reconstruction Finance Corporation 1% notes за $210,000.00; State of Arkansas Highway Refund 3¼% за $26,810.00; West Hoboken, N. J., General Refund 3½% за $5,403.53; Central Illinois Public Serv. 1st Mtge 3⅜% за $64,200.00; Florida Power Corp. 1st Mtge "C" 4% за $26,468.75; Pacific Gas & Elect. 1st Refund 3% за $26,250.00; Wisconsin Power & Light 1st Mtge 3¼% за $42,350.00; Jersey City, N. J., Serial Funding 4% за $5,212.50; West N. Y., N. J., Serial Funding 4% за $5,262.50; U. S. Treasury 2½% 1972-67 за $90,000.00; U. S. Treasury 2% 1955-51 за $86,000.00. Крім того закуплено для сирітського фонду U. S. Treasury 1972-67 2½% за $5,500.00, і для Фонду пок. Ядловського U. S. Treasury 1972-67 2½% за $500.00.

Продаж бондів. Продано отсі бонди: U. S. Treasury 1954-1952, 2% за $48,760, які закуплено за $46,000; U. S. Treasury 1958-56, 2½% за $104,515.63, за які заплачено $100,000; Reconstruction Finance Corp. 1% notes за $100,671.88, які закуплено за $100,000.

Продаж реальностей. Продано отсі реальности У. Н. Союзу: 80 Ендру Стріт, Бейон, Н. Дж., за $3,500; 610-612 Савт Емерікен Стріт, Філядельфія, Па., за $5,000; Ендерсон евеню, Фервю, Н. Дж., за $29,000.

Направки. Рішено поробити конечні направки на таких реальностях У. Н. Союзу: у Нюарку під ч. 585 Сентрел евеню, та в Джерзі Сити, Н. Дж., під ч. 77-79 Джексон евеню; під ч. 65 Соміт евеню; під ч. 500 Болдвін евеню; під ч. 136 Менгетен евеню і під ч. 64 Шерман Плейс.

На тім закінчено наради в годині 2. вполудне.

Д. Галичин, головний секретар У.Н.С.

ВІДЗНАЧАЮТЬ РОДИНУ СОТ. КЕЛІ.

МЕДІСОН (Фларида). До дружини сот. Коліна П. Келі, мол., першого американського героя в цій війні, який затопив японський панцирник „Гаруну", надходять тисячі листів і телеграм, в яких американці висказують не тільки кондоленції, але також готовість ступати слідами молодого летуна.

ВІЙНА НА МАЛЯЙСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ. — Маляйський півострів, котрий японці пробують окупувати по дорозі до укріпленої британської твердині Сингапор. Завзяті бої ведуться вздовж грані Тайлянду.

З МУЗИКИ

30-ЛІТТЯ ПРАЦІ ПРОФ. В. ЄМЦЯ.

На день 6-го грудня 1941 р. припали тридцяті роковини першого концертового виступу українського артиста-бандуриста — Василя Ємця.

В. Ємець походить із села Шарівки, Богодухівського повіту на Харківщині. Виріс він в родині, що любила українську пісню та яка завжди гостинно вітала в себе українських кобзарів. Бували в хаті Ємців такі кобзарі: Іван Кучеренко, Павло Гащенко й Михайло Кравченко.

Оці, власне кобзарі й спричинились до того, що В. Ємець, полишивши мандолину й гітару, придбав собі бандуру. З того часу, як сопілка в українського фільософа Г. Сковороди, так бандура у В. Ємця стала, так би мовити, необхідною річчю, з якою він не розлучився й тепер.

Перший раз В. Ємець виступив на сцені 6. грудня 1911 р. в м. Охтирці на Харківщині, де він учився в гімназії. З того часу він невпинно сам удосконалювався в грі на бандурі та вчив й інших.

Вступивши на харківський університет, а потім в московський, В. Ємець не припиняє праці, а поширює її, виступаючи перед ширшим світом.

В 1913 р. український патріот Мих. Богуславський купує за власні гроші бандури й запрошує В. Ємця до себе на Кубань, щоби він вчив гри на бандурі нащадків запорожських козаків. І так в Катеринодарі на Кубані повстає перша Кобзарська Школа. Значність того кроку дуже велика: з розвитком на Кубані кобзарства підносилась і національна свідомість широких мас козацтва.

Всієї праці й виступів на концертах в цьому короткому дописі перераховувати тяжко. Згадаємо тільки найважніше.

В 1916 р. В. Ємця вперше названо віртуозом гри на бандурі. З початком війни України з Московією в 1917 р., В. Ємець вступає добровольцем в українську армію.

В 1918 р. організує в Києві першу Кобзарську Капелю: „Хор Кобзарів".

В 1919 р. концертує між українським військом на фронті по обох боках Збруча. За цю працю був нагороджений урядом орденом Залізного Хреста.

На еміграції, посилюючи свої знання музичними студіями, продовжує свою роботу та виступає з концертом перед чужинцями. В Подебрадах і Празі (в Чехії) закладає курси гри на бандурі для українських емігрантів, вчить чужинців та обїздить з концертами Карпатську Україну, чим немало клопоту наробив ворожим гніздам москофілів.

Після того виїжджає в широкий світ. Обїхав Европу, Америку і скрізь, де він виступав, діставав ширі признання. Ось їх пару: „Ми мали душевну насолоду слухати артистичної гри на бандурі проф. Ємця. Ми втішені, що наші брати, українці мають таких визначних людей". („Slovak").

„В. Ємець є перший і найславніший віртуоз, що показав український національний струмент кобзу-бандуру, струни якої перебігав він вправними пальцями артиста-маестро... Ще тут ніколи жадний артист не був оплесканий з таким ентузіязмом". ("The Mailand Empire").

Довший час В. Ємець перебував у Франції і там від високих представників французького мистецтва діставав за свою гру найбільше заслужених признань.

В 1936 р. з успіхом концертує по Канаді. Англійська й французька преса щиро вітала його виступи й признавала його високу досконалість гри на бандурі.

При цьому треба пригадати, що спосіб гри на бандурі В. Ємця є комбінацією гри чернігівської і харківської кобзарських шкіл, до чого вже майстер ввів і власні удосконалення. Через послідовність в праці, лбов до інструменту та стремління передати своє знання другим через організацію шкіл, курсів і приватних лекцій — проф. В. Ємець поширив і до певної міри спричинився до воскресення любови до українського історичного струменту. Багато його учнів розїхалось по світі та ще більше дісталось на рідні землі і там продовжують його роботу. Те саме робилось його учням і в Східній Україні. Попри науку гри на бандурі та особистим концертам, чим підносилось значність інструменту, як виразника української духовости, одночасно пропаґувалось і українське мистецтво, що посилювалось і тим, що В. Ємець написав про бандуру поважне число розвідок, які друкувались в трьох мовах: українській, чеській і французькій.

30 років праці! Довгий час та це довшим він видається, коли завдамо собі труду й подумаємо: які це роки... Скільки світло-радісних хвилин пережив український народ і яку безодню горя й біди зазнав український народ.... за ті 30 років на своїй землі, а політичні емігранти після програної по всьому світі...

Всеж ніщо не могло зломити у нього віри в святе мистецтво українського народу. В. Ємець і тепер їздить з концертами по Америці і знайомить з українським кобзарським мистецтвом вже новий світ.

Дістаючи признання від чужинецького світу, В. Ємець має право тішитись успіхами. Одначе його мистецтво, як часто він говорив, було засобом і давало можливість, щоб говорити про Україну та пропаґувати її добре імя в світі. Це тішить його особливо, а ще більше мусить тішити всіх українців.

І тому бажаємо при цьому нашому Кобзареві в 30. річницю його невпинної праці на полі українського мистецтва сили, витревалости, повного успіху й щирого і сердечного поперття своїми!

Говоримо за поетом: „...Грай на перекори! Україні грай на славу, а катам на горе! Рви за струни, Орле Сизий! Дай бандурі волю! Хай рокоче — зовом кличе до страшного бою!" (З „До Ємця" з нагоди його виступу в Албертійському Університеті 29. II. 1936 р. — Вол. Купченко).

Д-р П. Маценко.

ПОВІТРЯНІ БОЇ НАД МАЛЯЄЮ

Британські і голяндські літаки звели повітряний бій з японськими летунами над маляйським півостровом і завдали японцям великі втрати. Британські летуни кажуть, що хоч цільність японських бомбовиків надзвичайно добра, зате справність японських боєвих літаків дуже погана. Вони в повітрі з противниками виказують значну нижчість. На землі японські війська підсунулись дещо ближче в напрямку Сінгапору. Вони взяли Вікторія Пойнт, що є висуненний найдалі на полудне в Бурмі. Сухопутна боротьба в Маляях відбувається головно в нетрах, де військові відділи блукають то сюди то туди і полюють на себе немов на звірів. Японці, на загал, роблять там малі поступи вперед.

НІМЦІ В ЛІБІЇ ДАЛІ ВІДСТУПАЮТЬ

Британські війська в Лібії не дають німецько - італійським військам спочити ні на одну хвилину. Вони цілий час наступають їм на пяти і змушують їх все відступати. В той спосіб вони не дозволяють їм укріпитись на нових позиціях. Щоб відкинути британців дещо взад німецько - італійські війська робили два протинаступи, але кожний раз британці їх зо стратами відбили. Німецький командант в Лібії, генерал Ромель, як подають британські кола, має ще значні змеханізовані сили в Лібії, але він боїться їх слати тепер в бій, щоб їх цілковито не втратити. Він маневрує так, щоб приняти наперед корисні позиції, чого британці ніяк не хочуть допустити.

Хоч є недалеко на південь від рівника, Ліма (Перу) має знамениту цілорічну температуру, що сягає від 60 ступнів Фаренгайта в зимі, до 80 ступнів у літі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

З важних причин представлення „Данилишин і Білас", що мало бути відігране в ГАРТФОРДІ, Конн., в неділю, 21. грудня 1941., НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ.

1. Будьте Спокійні

Передовсім будьте спокійні. Не тратьте голови.

Не товпітеся на вулиці, уникайте хаосу, запобігайте непорядкові й замішанню.

Ви можете здурити ворога. Це легко. Як літаки появляться над вами, лишіться там, де ви є. Не телефонуйте безпотрібно. Шанси попасти під бомби не великі. Це є частина ризика, яке ми всі мусимо взяти, щоб виграти війну.

Аж до алярму заходіться коло своїх справ чи розривок у звичайний спосіб.

Подумайте два рази, щоб ви не робили. Не вірте чуткам; поширювання фальшивих чуток це частина ворожих штучок. Не дайтеся ворогові на них піймати.

Пізнайте осторогу проти повітряного рейду. Назагал, це є короткі свистки або гудки, або підносячіся вгору й опадаючі вдолину. На знак, що „все ясно", буде один постійний тон через дві хвилини. СЛІДІТЬ У ЦІЙ ГАЗЕТІ ЗА ОПИСОМ МІСЦЕВОГО СИГНАЛУ. (Цей сигнал може змінятися).

Ждіть на урядову інформацію, поки що будете робити. Як до вашого дому прийде „Рейд Борден", робіть, що він прикаже. Він є для вашої охорони. Він ваш приятель.

Він вам поможе доконати своєї пайки для перемоги над ворогом.

Він може це зробити. І він це зробить, як ви будете поводитися спокійно й холодно й сильно й покмітливо.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Організаційні збори У. Н. Союзу.

Дня 23. листопада б. р. відбулись в новій Українській Галі наради, скликані заходами урядів 245. і 116. відділів У. Н. Союзу, а які отворив п. В. Кушнір, пояснюючи ціль нарад та представивши референтів: д-ра В. Ґалана, головного контрольора У. Н. Союзу та В. Загаєвича, орґанізатора. Д-р Ґалан представив обширно користи, які дає У. Н. Союз та підкреслив, що наша орґанізація постійно іде вперед, що видно найкраще на оцінці грамот У. Н. Союзу. Далі зупинився на культурній праці, а зокрема на останніх виданнях У. Н. Союзу, що вийшли друком у Єйльськім Видавництві. Орґанізатор В. Загаєвич подавав приклади зо своєї орґанізаційної практики по ріжних місцевостях. Згадуючи за Трентон зазначив, що радий, що тому два роки записав тут до У. Н. Союзу родину громадянина Труха з 11 осіб і всі вони є далі в Союзі, а один з синів ходить до каледжу. По рефератах відбулась широка дискусія. Забирали голос громадянки і громадяни як Ксеня Квасній, В. Кушнір, П. Стадник, М. Скурняк, Й. Квасній та інші. Всі обіцяли попрацювати для Батька-Союзу. Потім пішли всі на перекуску до п. Александровича, що є членом У. Н. Союзу і має гостинницю. Тут д-р Ґалан ще говорив про злуку всіх наших допомогових організацій. На пропозицію п. Александровича присутні зложили жертви на сироти в Філядельфії. А то: І. Александрович $2; а по $1: Д-р В. Ґалан, П. Стадник, Й. Квасній, І. Івашків, М. Скурняк, М. Шевчів. По 50 ц.: пані Трух, О. Петришин, пані Думанська, а В. Кушнір 25 ц. Разом $9.75.

П. Стадник, секр. 116. від.

Найбільша череда бофалів находиться в Національним Парку, недалеко Едмонтону в Канаді.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТ, ПА. — Річний мітінґ Бр. св. Димитрія, від. 95., відбудеться в неділю, 21. грудня, точно в годині 3. пополудні, в домі секретаря Тимка Гурин, Пенн Стріт. Проситься кожного члена конечно прибути на той річний мітінґ, бо є дуже важні справи до полагоджения, і вирівнати ті всі справи, які Братство вже так довго має, бо урядники самі не можуть того зробити. Буде вибір уряду на рік 1942. — За уряд: Василь Морикін, предс.; Василь Мацко, кас.; Тимко Гурин, секр.

ГАРТФОРД, КОН. — Річний мітінґ Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277., відбудеться в неділю, 21. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній, 23 Волкот Стр. Проситься членів і члениць обовязково явитись, бо будуть важні справи до полагодження. Також буде вибір уряду на рік 1942. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. У противному разі будуть наражені на суспензу. Член, не явившийся на цей мітінґ, буде підлягати карі, яку члени наложать. — За уряд: В. Дерлиця, предс.; Н. Хорват, кас.; П. Курко, секр.

ДАНБУРИ, КОН. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 381., відбудуться один день скорше, то є в суботу, 20. грудня, в годині 2. пополудни, в домі секретаря, 94 Edgewood St. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути начас, бо маємо багато важних справ до вирішення. Буде рівнож вибір уряду на 1942. рік. Довгуючі члени мають вирівнати в тім році. Хто має нового кандидата, прошу привести його на мітінґ, а ми радо впишемо, як до Братства так і до У. Н. Союзу. Контроля книжок наступить зараз по мітінґу. Не приявний член на цих зборах буде караний. — М. Маркевич, секр.

БОСТОН, МАСС. — Річні збори Тов. ім. М. Грушевського, від. 374., відбудуться в неділю, 21. грудня, в 2. годині пополудні, в Пібоди Гавз, 357 Чарлс Ст. Проситься всіх членів, старших і молодіж, прийти на збори, бо треба вибрати уряд на рік 1942. Тому, що в відділі є більше молодіжи, чим старших, так старші члени повинні постаратись, аби молодіжи прийшло якнайбільше, бо пора, аби й вони дещо в відділі робили. — Петро Пателюк, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Згода, від. 62., відбудуться в неділю, 21. грудня, під ч. 2137 S. Gould St., в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори, бо буде вибір уряду на рік 1942. — За уряд: В. Волчанський, предс.; З. Прокіп, кас.; О. Туринець, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Річні збори Сестр. Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 21. грудня, в год. 12:30 сполудня, в парохіяльний гали при Оклей і Райс ул. На цих зборах будуть цілорічні звіти урядниць, а також вибір нового уряду. З огляду на це просимо члениць прибути начас. — А. Васильовська, предс.; О. Оленець, кас.; І. Подоба, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Василія Великого, від. 214., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 2:30 пополудні, в Szlauderbach Hall, 3224 S. Aberdeen St. Проситься всіх членів прибути на збори. Буде справоздання урядників і вибір уряду на рік 1942. — За уряд: Ст. Семерак, предс.; Ів. Лорош, кас.; Іван Пасланський, фін. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 83., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 1:30 пополудні, в домі Тов. У. Н. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Проситься членів прибути на означений час, щоби річні збори відбулися до правил статуту Товариства. На зборах старі урядники і контр. комісія зладуть справоздання з цілого року і буде вибір урядників на рік 1942. Обовязок кожного члена прибути і вислухати звіту уряду. — За уряд: Михайло Кончак, предс.; Олекса Бабак, кас.; Семен Чорномаз, секр.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. — Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 13., відбудуться в неділю, 21. грудня, в Горож. Клюбі, 25. вул. і 5. Ев., в 4. годині пополудні. Проситься всіх членів прибути. Будеться вибирати уряд на 1942. рік. І будуть інші важні справи. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. — П. Ковальчик, предс.; Ф. Євусяк, кас.; М. Мадараш, секр.

АМГЕРСТ, МАСС. — Річні збори відділу 199. відбудуться в неділю, 21. грудня, в 2. годині пополудні, в п. Сороків, на Нортгемптон Ровд в Амгерст. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прбиути точно на означений час. Буде важна справа до полагодження і вибір нового уряду. — За уряд: Йосиф Доскоч, предс.; Юрій Сорока, кас.; Григорій Котович, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в суботу, 20. грудня, в домівці У. Л. Клюбу, 31-14 Гренд Евені, Асторія, Л. Ай., в 7:30 год. Усі наші члени та члениці повинні обовязково підчас цих зборів явитися, вирівнати по кінець року свої приналежности й вислухати уважно касових і протокольярних звітів, з чого переконаються, чи наш відділ сповнив свої обовязки так в нашому місцевому як й в нашому загально організаційному житті, в рядах нашого Батька-Союзу в Америці. По звітах наших урядників з їх цілорічної діяльности для добра та розвою нашого відділу наступить вибір нового місцевого уряду Братства на рік 1942. — За заряд: В. Врублевський, предс.; А. Климишин, скарб.; Михайло Беля, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Йосафата, від. 217., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 2. пополудні точно, в гали парохіяльній. Обовязком всіх членів, місцевих і позамісцевих, є конечно бути присутними на зборах, бо є важні справи до вирішення. На цих зборах буде вибір нового уряду на 1942. рік і читання статуту братського та інші важні справи відділу відносно членів. Довгуючі члени, котрі залягають з довгами до бр. каси і У. Н. Союзу, мають вирівнати на цих зборах, бо впротивнім разі будуть суспендовані і щоб потім не нарікали на уряд, бо тепер кожний працює і має платити що місяця. Най не буде байдужности, бо братська каса за нікого не буде висилати вкладок. Не явившийся член на річних зборах підлягає після ухвали 25 ц. кари, урядник 50 ц. — Мих. Рудий, предс.; П. Паснак, кас.; Андрій Іванів, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 175., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Дому, 4655 Мартин ул. Проситься всіх членів прийти на означений час. Буде вибір нового уряду на рік 1942. Буде справоздання уряду з діяльности за минулий рік. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОН. — Річні збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в неділю, 21. грудня, в церковній гали 127 Парк ул., точно в годині 2. пополудні. Всі члени є обовязані явитись на означений час. Член, не прибувший на ці збори, заплатить кару після статуту. Члени, котрі мають задовжені вкладки, мусять заплатити, бо цего місяця буде замкнення річних рахунків. Члени, котрі не будуть платити цего місяця, будуть суспендовані без винятку, чи має дві вкладки, чи одну, бо ново вибраний уряд не повинен мати до роботи з довгами. — П. Волиник, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбудуться в неділю, 21. грудня, в гали парохіяльній, 803 Фронт Стр., в 1. годині пополудні. Проситься членів прийти на означений час. Вислухаєте справоздання урядників і котрольорів за цілий рік. Буде вибір уряду на 1942. рік. Напоминаємо тих членів, котрі спізняються з вкладками, старайтеся принаймні в той місяць заплатити начас, бо ми мусимо цего місяця вислати розмет до 25. до головної канцелярії. Хто не заплатить, буде суспендований. З членами, котрі не являться без причини на річних зборах, поступиться після братського статуту. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ДОНОРА, ПА. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 232., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 1. пополудні, в гали литовській, 322 Тамсон Стріт. Просимо всіх членів прийти на мітінґ. Буде важна справа, бо будуть контрольори здавати справоздання за цілий рік і будеться вибирати новий уряд на рік 1941. — Юрко Ґодзик, предс.; Михайло Ріпка, кас.; Стефан Сенко, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. — Річний мітінґ Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384., відбудеться в неділю, 21. грудня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній при Джейн ул. Обовязком кожного члена бути приявним на цім мітінгу і вислухати справоздання уряду і контрольорів з діловодства за цілий рік 1941. Також буде вибір нового уряду на 1942. Напоминається довгуючих членів, щоби сплатили свої довги до річного мітінґу, аби могли голосувати на уряд. Просимо членів, щоби припровадили на мітінґ своїх кревних і приятелів, що ще не є членами нашої орґанізації, то ми їх радо впишемо до У. Н. Союзу після статуту, а до Товариства приймемо без вступного. Так само просимо давайте свої діти вписати до У. Н. Союзу, бо маємо аж пять кляс, що можна приймати на більшу суму, до тисячі долярів. Не приявні на цих зборах члени будуть підлягати карі після ухвали. — За уряд: Іван Головатий, предс.; Захарій Судяк, кас.; Іван Яворський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 1. пополудні, в парохіяльній галі, 1944 В. Ірі Стр. Проситься всіх членів обовязково прийти на річні збори. Маємо багато справ до рішення. Буде справоздання з цілорічної праці і вибір уряду на 1942. рік. — І. Меґас, предс.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр.; І. Сливка, кас.

ЙОНҐСТАВН, О. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 274., відбудуться в неділю, 21. грудня, в год. 2. попол. Проситься всіх членів і члениць прийти на ті збори. Буде звід урядників за цілий рік і вибір уряду на 1942. рік. Члени, котрі ще своїх дітей не вписали до Союзу, повинні їх вписати на тих зборах. Союз тепер має всякі грамоти для дітей і таньші, як де інде. — Мих. Волошак, предс.; Н. Пацович, кас.; П. Сильчак, секр.

ШАРОН, ПА. — Річні збори Тов. Вільна Україна, від. 386., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 2. пополудні, в гали укр. правосл. церкви на Кларк Стріт. Просимо всіх членів бути присутними, бо будемо вибирати новий уряд на рік 1042. Ждемо, що наші члени сповнять свій обовязок і кожний приведе хоч одного нового члена, а ми радо запишемо до нашої славної організації У. Н. Союзу. — За уряд: Данило Кучмак, предс.; Микола Тимочко, кас.; Олександер Попів, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 383., відбудуться в неділю, 21. грудня, в 2. год. пополудні, ца гали парохіяльній, 494 Форд Стр. Проситься всіх членів, старших і молодих, місцевих і позамісцевих, прибути на збори. На зборах буде головний контрольор У. Н. С., д-р В. Ґалан, і буде говорити про орґанізаційні справи. Котрий з членів має до спитатися, хай спитає, а дістане вдоволяючі відповідь. — За уряд: Іван Грудзінський, Юліян Кушнір, Йосиф Муц.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. — Річні збори Тов. Зап. Січи, від. 385., відбудуться в суботу, 20. грудня, в 7:30 ввечір, в церковній гали, 6 Ave. Univ., N. E. Усі члени повинні явитися раз у році. Буде вибір уряду на рік 1942., справоздання і багато інших справ. Хто би хотів вступити в члени, вступ вільний, для старших і дітей. — Й. Ґресько, предс.; О. Шабатура, кас.; О. Козак, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. — Річні збори Бр. св. Михаїла, від. 357., відбудуться в неділю, 21. грудня, в 2. годині пополудні, в Домі, 20 Кінґ ул. Проситься членів прибути начас. — А. Возний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69., відбудуться в суботу, 20. грудня, в год. 8. ввечір, в церковній гали, 28 ст 7. вул. Проситься всіх членів прибути на збори. — Михайло Ликтей, секр.

ЕСПАНІЯ ПРИПИНЮЄ КОРАБЕЛЬНІ ЇЗДИ ДО АМЕРИКИ

МАДРИД. — Еспанський уряд заборонив еспанським кораблям їхати до Америки. Корабель „Маркіз де Камільос", що стало курсував між Еспанією і Америкою, більше туди не поїде, хоч багато пасажирів купило на нім карти їзди. В наших урядових колах пояснюють це тим, що Еспанія боїться, щоб Америка не сконфіскувала еспанських кораблів. Одиноким корабельним звязком з Европою тепер є пару португальських кораблів.

АРЕШТИ ПІДОЗРІЛИХ ЯПОНЦІВ НА ФИЛИПІНСЬКИХ ОСТРОВАХ

МАНІЛЯ (Филипини). — Филипинські власти перевели численні арештування серед місцевого японського населення під замітом приналежности до тайної японської „пятої колюмни". Серед арештованих є найбільше членів орґанізації „Ґнап", якої головніші провідники сидять вже в тюрмі за ширення алярмуючих вісток та за ведення підривної роботи. Власти відкрили, що пятоколюмнівці палили кількома наворотами вогні та при помочі інших умовлених знаків сиґналізували японським літакам положення на островах.

ЗАТОПЛЕННЯ ШІСТЬ ІТАЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ

Британійська фльота на Середземнім морі затопила шість італійських транспортових кораблів, що везли до Лібії вояків і военний матеріял.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ДЕ ЯПОНЦІ ВИСІЛИ НА БЕРІГ.—Побереже на острові Люсон, де висіли японські війська. Це є дорога на південь від Віґан.

ТАРЗАН, ч. 466. На покладі галери.

WITH THE DEFEATED ADAKS, TARZAN AND VILYENO WERE DRIVEN TO THE GALLEY, WHICH HURRIEDLY PUT TO SEA.

TARZAN REMAINED ABOARD. WHEN THE VESSEL WAS WELL AWAY FROM PALADENE TERRITORY, HE'D SWIM ASHORE.

THEN HE'D HIDE IN THE FOREST UNTIL HE COULD MAKE A NEW ATTEMPT TO FREE TOMMY AND ZEELA.

SOON DAWN BROKE, AND THE SWARTHY ADAK CAPTAIN BRAVELY SURVEYED HIS BATTLE-SCARRED CREW.

Як адакці зазнали цілковитої поразки, вони шукали ратунку на своїй галері. Ту галеру вони скоро відбили від берега.

Разом з ними на покладі знайшовся Тарзан і Вилєно. Тарзан плянував, що зіскочить у відповідний час з галери і попливе до берега.

Опісля заховається в нетрах до часу, доки знов не дістане нагоди дістатись до столиці палядинів і відшукати там Зелі й Тома.

Коли настав ранок дебелий адакський капітан скликав своїх вояків, щоб переглянути на скільки втрати він потерпів від палядинів.